

Academische Werkplaats MILIEU EN GEZONDHEID

De Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid bundelt kennis uit praktijk, wetenschap en beleid en wil zo een brug slaan tussen deze gebieden. Binnen de Academische Werkplaats worden vragen van gemeenten en provincies beantwoord door middel van onderzoek door GGD'en in samenwerking met universiteiten. Ook in 2015 zijn er onderzoeksubsidies beschikbaar.

NIEUWSBRIEF 20

April 2015

In deze nieuwsbrief:

- [E-magazine Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid](#)
- [Succesvol symposium](#)
- [Factsheets](#)
- [Indienen nieuwe projectvoorstellen](#)
- [Resultaten project 'Registratie gezondheidsklachten Eikenprocessierups bij huisartsenpraktijken'](#)
- [Resultaten project 'Onderzoek naar geurbelasting en geurhinder'](#)
- [Resultaten project 'Relatie tussen kortstondige blootstelling aan fijnstof en gezondheidseffecten'](#)
- [Resultaten project 'Luchtverontreiniging in perspectief'](#)
- [Nieuw filmpje ZonMW](#)
- [Onderzoeker aan het woord](#)

E-magazine Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid

Lees alles over onze Academische Werkplaats in het nieuwe e-magazine.

Het e-magazine geeft een beeld van het doel en de werkzaamheden van de Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid. Ook worden een aantal recente projecten toegelicht ter illustratie.

Klik op de afbeelding hiernaast om het E-magazine te bekijken.

Succesvol symposium

Op 12 februari hebben we samen met de VVM een symposium georganiseerd 'BOP jij of BOP ik? Beleid, Onderzoek en Praktijk werken samen aan een gezonder milieu'. Het was een zeer succesvol symposium. Er zijn 20 interessante presentaties gegeven, met boeiende discussies. Het symposium werd bezocht door 150 deelnemers afkomstig van onder andere GGD'en, gemeenten, provincies, rijksoverheid, RIVM, universiteiten, adviesbureaus en milieudiensten. De presentaties en het verslag kunt u [hier](#) vinden. Hartelijk dank aan iedereen die hieraan heeft meegewerkt.

Factsheets

Van alle afgeronde AW-MMK projecten zijn factsheets gemaakt. De factsheets vatten de resultaten en aanbevelingen van de projecten kort en bondig samen. De aanleiding voor het maken van de factsheets is dat resultaten en aanbevelingen van project vaak niet verder worden verspreid dan in de GGD-regio waar het onderzoek heeft plaatsgevonden. Medewerkers Milieu en Gezondheid van GGD'en hebben vorig jaar in een enquête aangegeven dat zij behoefte hebben aan factsheets en powerpointpresentaties van afgeronde onderzoeken om met de resultaten en aanbevelingen naar gemeenten in hun regio te stappen. De factsheets zijn nu dus af, de presentaties volgen binnenkort.

Klik op de afbeelding hiernaast om alle factsheets te bekijken.

Indienen nieuwe projectvoorstellen

Donderdag 21 mei om 12.00 uur is de volgende deadline voor het indienen van kortlopende projecten bij AW-MMK op het gebied van milieu en gezondheid. De voorwaarden zijn onder andere:

De projecten komen voort uit een beleids- of praktijkvraag.

De financiering wordt aangevraagd door een GGD in samenwerking met een gemeente/provincie.

De uitvoering gebeurt hoofdzakelijk door een GGD-medewerker.

Wil je meer weten over de financieringsvoorwaarden en de wijze waarop je het voorstel indient, kijk dan op de [website](#). Ook kleinschalig onderzoek kan in aanmerking komen voor financiering, denk bijvoorbeeld aan literatuuronderzoek of een analyse van al bestaande data.

Resultaten project 'Registratie gezondheidsklachten Eikenprocessierups bij huisartsenpraktijken'

Het doel van het onderzoek is inzicht verwerven in de incidentie en trends van het aantal mensen dat zich bij de huisarts meldt met (huid)klachten, veroorzaakt door de brandharen van de eikenprocessierups (EPR) (periode 2012-2014). Hiertoe is gebruikgemaakt van de NIVEL-peilstations bij huisartsen, verspreid over Nederland. Hieruit blijkt dat het aantal EPR-gerelateerde klachten voor Nederland geschat wordt op 1700 tot 2500. Om zicht te krijgen op de plaagdruk is een vragenlijst verstuurd aan alle gemeenten met een peilstation. Daarnaast zijn in 2012 twee vragen opgenomen in de GGD-gezondheidsmonitor voor volwassenen in Overijssel (19 jaar en ouder). Hieruit blijkt dat in 2012 ruim 12.000 Overijsselse inwoners aangeven naar de huisarts te zijn geweest met gezondheidsklachten door de EPR. Er is een indicatie dat de EPR een verhoogd beroep kan doen op de lokale gezondheidszorg en dat dit afhankelijk is van de lokale plaagdruk, de bekendheid en ervaring met de rups.

Wil je meer weten over dit onderzoek, kijk dan op de [website](#) of neem contact op met het team Milieu en Gezondheid van GGD Twente en GGD IJsselland.

Resultaten project ‘Onderzoek naar geurbelasting en geurhinder’

Bureau GMV (Gezondheid, Milieu & Veiligheid) van de GGD'en Brabant/Zeeland en het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van Universiteit Utrecht onderzochten de relatie tussen geurbelasting afkomstig van veehouderijen en de ervaren geurhinder bij ruim 13.000 respondenten op het platteland en in kleinere kernen van Noord-Brabant en Noord-Limburg. De onderzoeksresultaten bevestigen de signalen dat er aanzienlijk méér geurhinder voorkomt dan op basis van de Handreiking Wet geurhinder veehouderij te verwachten zou zijn. Bovendien treedt er óók ernstige hinder op; een effect waar in huidig agrarisch geurbeleid geen rekening mee gehouden wordt. De relatie tussen geurbelasting en hinder blijkt bovendien afhankelijk van diertype. Zeer relevante conclusies gezien de huidige discussie en de voorgenomen evaluatie van de geurhindersystematiek. De nu gevonden relaties tussen gemodelleerde geurblootstelling en gerapporteerde geurhinder vormen een solide stap in de update van geurblootstelling-geurhinderrelatie en kunnen daarmee een basis vormen voor vernieuwd geurhinderbeleid op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Onze verwachting is dat daarmee meer recht wordt gedaan aan de ervaren geurhinder van omwonenden én aan de inspanningen die vanuit de agrarische sector geleverd worden om geurhinder te beperken.

Wil je meer weten over dit onderzoek, kijk dan op de [website](#) of neem contact op met Loes Geelen van Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid van de GGD'en Brabant en Zeeland.

Resultaten project ‘Relatie tussen kortstondige blootstelling aan fijn stof en gezondheidseffecten’

GGD Groningen heeft in samenwerking met het UMC Groningen, het IRAS (Universiteit Utrecht) en het RIVM onderzocht of er een relatie bestaat tussen de hoeveelheid vrijgekomen fijn stof door vuurwerk en dagelijkse sterfte over de periode 1995-2012. Naast de analyses van de totalen zijn ook naar bevolkingsdichtheid gedifferentieerd gebieden, verschillende leeftijdsgroepen en verschil in doodsoorzaken apart geanalyseerd.

De gemiddelde concentratie fijn stof in Nederland voorafgaand aan de jaarwisseling was gemiddeld 29 µg/m³, terwijl de toename gedurende het eerste uur 275 µg/m³ was en voor de eerste 6 uren van 1 januari 110 µg/m³. De stijging na de jaarwisseling was groter in de steden dan in de rest van Nederland.

Er was geen stijging in dagelijkse mortaliteit die samenhang met de fijn stof concentraties. Toch wil het niet vinden van een relatie tussen fijn stof van vuurwerk en dagelijkse mortaliteit niet zeggen dat er geen gezondheidsschade kan optreden ten gevolge van fijn stof emissies van het afsteken van vuurwerk.

Wil je meer weten over dit onderzoek, kijk dan op de [website](#) of neem contact op met Frans Greven van GGD Groningen.

Resultaten project ‘Luchtverontreiniging in perspectief’

In dit project is een methode ontwikkeld waarmee de gezondheidsschade van luchtverontreiniging wordt afgezet tegen die van (mee)roken, uitgedrukt in aantal (mee)gerookte sigaretten per tijdseenheid. Hiermee kunnen lokale overheden ook de gezondheids*winst* door lokale verbetering van de luchtkwaliteit op die manier uitdrukken. We hebben ons beperkt tot gezondheidseindpunten waarvan zowel de relatie met passief roken als met PM2.5, NO2 én roet is gekwantificeerd op basis van meta-analyses. Dit was het geval voor vier eindpunten:

1. laag geboortegewicht bij zuigelingen
2. longfunctiedaling bij basisschoolkinderen
3. cardiovasculaire sterfte
4. longkanker

Het wonen pal langs de A10-West in Amsterdam is, in vergelijking met een (hypothetische) situatie met schone lucht, vergelijkbaar met het in huis meeroken van 10 sigaretten per dag. Het effect van een lokale verkeersmaatregel in Den Haag, die leidde tot 50% minder verkeer in een drukke, smalle straat, was vergelijkbaar met het *minder* binnenshuis meeroken van 4,5 sigaretten per dag. Het onderzoek is uitgevoerd door GGD Amsterdam en IRAS, Universiteit Utrecht.

Wil je meer weten over dit onderzoek, kijk dan op de [website](#) of neem contact op met Saskia van der Zee van GGD Amsterdam.

Nieuw filmpje ZonMW

Er zijn twee filmpjes gemaakt over de Academische Werkplaatsen Publieke Gezondheid, waar de Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid er één van is.

Klik op de afbeeldingen hieronder om de filmpjes te bekijken.

December 2014

2012

Onderzoeker aan het woord

Wie ben je?
Ard van Pelt

Wat is je functie bij de GGD?
Milieugezondheidskundige bij GGD Drenthe

Wat voor onderzoek doe je binnen AW-MMK?
Emissie van asbest uit besmet textiel en reductie daarvan door wassen

Wat wil je daarmee bereiken?

We willen inzicht verkrijgen in de effecten van wassen op de emissie van het aantal asbestvezels uit verschillende soorten kleding. Bij asbestsaneringen wordt besmette kleding en ander textiel vaak afgevoerd. Wij onderzoeken of je kleding en voorwerpen die bijvoorbeeld van emotionele waarde zijn ook adequaat kunt reinigen.

Van wie kwam de onderzoeksvraag?

Het idee om hier onderzoek naar te doen is al ontstaan half 2013 tijdens een discussie bij GGD'en over de rol van de GGD bij asbest in scholen. N.a.v. deze discussie zijn de projectgroep asbest en werkgroep binnenmilieu ermee aan slag gegaan. Samen met Frans Duijm ben ik toen om tafel gegaan en zijn we tot het idee van 'de wapperproef' gekomen. Het onderzoek zou inzicht moeten geven hoeveel vezels er vrij komen bij het bewegen van kleding voor en na wassen. Het idee is daarna in de kast beland. Begin 2014 na gesprekken met woningbouwvereniging Lefier en gemeente Emmen waarin weer werd gesproken over de impact van het saneren van o.a. kleding maar ook andere objecten met emotionele waarde zijn we het plan verder gaan uitwerken en hebben we de aanvraag voor een kortdurend onderzoek in mei 2014 bij de AW-MMK ingediend.

Kunnen andere GGD'en ook iets met je resultaten?

Ja, vragen over asbest komen regelmatig toch weer langs bij de GGD en zijn niet regio gebonden. De vraag over kleding en andere voorwerpen en de noodzaak van het weggooien leeft altijd bij de burgers. Door deze kennis kan je beter adviseren.

[Aanmelden nieuwsbrief](#) / [Afmelden nieuwsbrief](#)

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid (AW-MMK)

Contact

Moniek Zuurbier, Programmamanager Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid (AW-MMK)
GGD Gelderland-Midden
Postbus 5364, 6802 EJ Arnhem

Tel.: 0800 844 60 00
E: AWMMK@vggm.nl

